

SAKSFRAMLEGG

Saksnr	Utvalg	Møtedato
20/52	Utvalg for strategi og drift	03.12.2020
20/47	Formannskap	03.12.2020
20/150	Kommunestyret	10.12.2020

KORONA 2021 - STATLIG OVERFØRING

Kommunedirektørens innstilling

Driftsbudsjettet salderes som følger:

Rammetilskudd	økes med	kr	8 462 000
Koronakostnader	økes med	kr	2 000 000
NAV	økes med	kr	500 000
Vikarer skole/barnehage	økes med	kr	700 000
Overføring Roret KF	økes med	kr	1 200 000
Lufthavna	økes med	kr	700 000
Avsettes til senere bruk	økes med	kr	3 362 000

Sakens bakgrunn og innhold

Koronapandemien har ført til store utgifter for kommunene. For at kommunene skal kunne fortsette å levere gode tjenester både under og etter denne krisen, foreslår regjeringen å bevilge mer enn syv milliarder kroner ekstra til kommunesektoren i neste års statsbudsjett. Av dette går 5,9 milliarder kroner til kommunene, der 4,4 milliarder gis som økt innbyggertilskudd, og 1,5 milliarder kroner fordeles som skjønnsmidler. I tillegg får kommunene 321 millioner kroner over rammetilskuddet til stillinger knyttet til kontroll med etterlevelse av reglene for arrangementer, serveringssteder og arbeidstakere mv.

Kommunene står i førstelinjen for å bekjempe viruset. Samtidig skal de sørge for at innbyggerne får gode velferdstjenester, som barnehage, skole, eldreomsorg og kollektivtilbud. Det siste året har kommunene kombinert de vanlige oppgavene med strenge krav til smittevern og stort press på helsetjenestene. Det har vært krevende og kostbart for mange kommuner.

Bevilgningen skal dekke både merutgifter og mindreinntekter for kommunene og gjelder for første halvår.

Det er store forskjeller mellom kommunene. Mens enkelte knapt har opplevd smitte, er andre kommuner slått ut med høye smittetall, stor belastning på helsetjenestene og lave inntekter.

Det er derfor bevilget 1,5 milliarder på skjønnsmidler som fordeles av Fylkesmennene til de kommunene som har størst belastning.

Dette betyr for Ørland kommune et økt rammetilskudd på kr 8.462.000. I tillegg kommer eventuelle skjønnsmidler dersom vi får en ekstra belastning.

Folkehelsevurdering

Det vises til Folkehelsemeldinga — Gode liv i eit trygt samfunn (Meld. St. 19 (2018–2019)). Et godt smittevernarbeid er helt avgjørende for god folkehelse. Det krever tilstrekkelige ressurser og oppdatert kunnskap. Å sikre god folkehelse er også å ha beredskap til å forebygge uønskede hendelser og kriser og redusere den negative helseeffekten det kan ha.

Administrasjonens vurdering

FHI vurderer fortsatt stor risiko for lokale utbrudd og at kommunene må ha kontinuerlig fokus på god nok og langvarig beredskap for å møte dette.

Det er et mål å teste i større grad enn i dag fram til vi får en vaksine. Dette betyr at vi må planlegge for *høy beredskap gjennom hele 2021*, da det er usikkert når vaksinen kommer og når vi får tilgang til den.

Her er oppgaver vi må ha fokus på:

- Prøvetaking, isolering, smitteoppsporing og oppfølging av kontakter samt melding til MSIS (Meldingssystem for smittsomme sykdommer)
Det må være god kapasitet for testing og raske svar, spesielt på prøver fra pasienter som er knyttet til utbrudd.
- Oppdaging, etterforskning og risikovurdering av utbrudd
Kommunen må være beredt på å håndtere utbrudd; spesielt må kommuneoverlegen og smitteoppsporingsteam være godt rustet for langvarig beredskap.
- Iverksetting og lokale smitteverntiltak ved behov
Ut ifra høyt smittepress over tid/lokale utbrudd kan det bli aktuelt med rødt nivå på skolene, forsterket renhold og pandemiturnus i helse.
- Risikokommunikasjon
Befolkningen må gjennom god risikokommunikasjon forberedes på at de generelle tiltakene skal vare lenge.
- Tilsyn med virksomheters etterlevelse av tiltak
- Vaksinasjon (FHI vil om kort tid sende ut nærmere veiledning om kommunenes vaksinasjonsplanlegging.)

Vi har i 2020 hatt erfaringer med nedstenging på våren, lokalt utbrudd på høsten, hatt kontinuerlig beredskap, vaksinerer mm.

Ut i fra utviklingen så langt antar vi at påløpte kostnader på høsten vil være de mest korrekte å ta utgangspunkt i. Driften på våren var mer preget av nedstengingen fra midten av mars og fra juni og utover var det mer sommerferie og feriedrift. Det kan se ut som om vi i en drift med lite smitte ligger på i området kr 250.000 i månedlige kostnader. Når vi får smitteutbrudd øker månedskostnadene opp til kr 400.000 – kr 500.000. Dersom vi forutsetter Koronadrift hele 2021 vil vi høyst sannsynlig komme opp i kostnader i området 2,5 – 3 mill kroner. Dersom vi får større utbrudd og skolen må gå over i rødt nivå vil kostnadene øke utover det nivået.

Løpende kostnader er smitteverntiltak, testing og vikarer ved koronarelatert fravær. Ved smitteutbrudd kommer det økte kostnader til testing og smittesporing pluss økt fokus på smittevern.

I forhold til oppvekst så vil det være avgjørende at vi har midler til å kunne bruke vikarer så lenge vi følger kohort-systemet. Dette gjelder både barnehage og skole. Det er lite om ingen midler avsatt i budsjettet til vikarbruk.

Det avdekkes nå også at flere av våre elever mistet det læringstrykket som man klarer å opprettholde ved ordinær skolegang i perioden samfunnet var nedstengt. Det vil bli behov for styrking spesielt innen grunnleggende ferdigheter i skolen. Dette vil også gjøre utslag i forhold til behov for spesialundervisning.

Det meldes om økte bekymringsmeldinger i barnevernet og man har grunn til å tro at noe av dette skyldes koronasituasjonen, og at det kommer som en bumerang i forhold til nedstengningen, samt tiden vi er inne i nå med mindre offentlige sosiale aktiviteter.

Når det gjelder helse så er det foreløpig svært lite forskningsbasert kunnskap om sosial og økonomisk sårbare grupper under covid-19 pandemien. Det er midlertid erfart i forbindelse med nedstengingen våren 2020 at vi må ha et særlig fokus på sårbare grupper og personer som kan ha sosiale eller økonomiske utfordringer som flyktninger, personer med nedsatt funksjonsevne, personer med demens, personer med psykiske sykdommer og personer med problematisk rusmiddelbruk. Det er viktig for kommunen å opprettholde tilbud eller avbøte med kompenserende tiltak for disse gruppene i perioder med høyt smittepress.

Barn er en særlig sårbar gruppe. Barnehager og skoler har en sentral rolle i å identifisere og følge opp utsatte barn og unge. Det er viktig at vi opprettholder og videreutvikler gode rutiner for samarbeid med helsestasjons- og skolehelsetjenesten, PPT, barnevern og andre kommunale tjenester for å ha oversikt over hvilke barn og unge som trenger oppfølging av helsemessige, personlige, sosiale eller emosjonelle årsaker.

Vi har også inntektstap som kommer opp i følgende for et halvår:

Roret KF har beregnet et Koronatap på	1,2 mill kroner
Lufthavna har et beregnet tap på	0,7 mill kroner
Beregnet inntektstap:	1,9 mill kroner

Det som er usikkert er hvordan Korona-situasjonen vil slå inn på det lokale næringslivet. Dette både mhp skatteinngang og om det blir noe arbeidsløshet som vil kreve mer innsats og utbetalinger fra NAV i form av sosialhjelp

Vi har følgende anslag på første halvår:

Smittevern/løpende kostnader	1,5 mill kroner
Smitteutbrudd (ekstra kostnader)	0,5 mill kroner
Økte kostnader NAV	0,5 mill kroner
Ekstra vikarer skole/barnehage	0,7 mill kroner

Innsats utsatte grupper	0,5 mill kroner
Inntektstap	1,9 mill kroner
Sum	5,6 mill kroner
Rammetilskudd	8,4 mill kroner
Reserve	2,8 mill kroner

Det er usikkerhet med hensyn på skatteinngangen og om kommunene får en eventuell skattesvikt kompensert.

Rapportering

Det legges opp til rapportering på tertialbasis tilsvarende som for øvrig virksomhet

Løsningsforslag:

Kommunedirektøren får fullmakt til å benytte inntil 2,0 mill kroner på kostnader i forbindelse med smittevern og eventuelle smitteutbrudd.

Budsjettet til NAV økes med 0,5 mill kroner

Skole/barnehage får et økt vikarbudsjett med 0,7 mill kroner (inkl sos.kostnader)

Forventet inntektstap overføres Roret KF og legges inn på lufthavna

Innsats mot utsatte grupper tas opp når det foreligger konkrete tiltak

Øvrige poster salderes inn ved framlegging av tertial rapport ut i fra reelle tall.

Vedlegg

1 Notat Koronatilskudd 2021 - tilleggsopplysninger